

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 22. prosinca 1910.

Štev. 4.

Od „Slovenskega šolskega društva v Celovcu“.

V seji dne 13. prosinca poročal je gospod predsednik o deputaciji, katera se je v imenu koroških Slovencev zglasila pri deželnem predsedniku in deželnem šolskem nadzorniku dne 23. listopada 1909. Nato se je razvnela debata v zadevi nastavitve slovenskih abiturijentov učiteljskih in premostitve slovenskih učiteljev, oziroma učiteljic na nemške šole in obratno nemških učiteljev na slovenske šole. Z ogorčenostjo se je soglasno obsojala šolska uprava koroška, ki si upa počenjanje še zagovarjati in opravičevati, češ, da jo je pomanjkanje slovenskih učnih moči prisililo k temu: Nemški učitelji naj se naučijo od slovenskih otrok slovenskega jezika, in če se ga v teku dveh let nauče, da ostanejo med Slovenci, sicer pa pridejo v nemške kraje — torej slovenski otroci naj učijo nemške učitelje slovenskega jezika! Slovence pa se je nastavilo med Nemce, da se v nemških krajih bolj izurijo v nemščini — kar tedaj pri slovenskih učiteljskih ni dosegla nemška šola in tudi ne nemško učiteljske, tega naj jih nauče nemški otroci. Kdor je izumil ta sistem, bi zaslužil, da si ga meščani v nemškem Schildu izberejo za častnega občana.

Tako je prišel utrakvistični sistem na koroških šolah sam po sebi do absurdnosti. Kako slab mora vendar biti sistem, po katerem mora postati učitelj šolar in učenec učitelj svojemu nemškemu valpetu! Mar ne govori iz tega sistema golo sovraštvo do Slovencev in brezmejna strast do ponemčevanja, ki degradira nadarjene slovenske učitelje, kateri bi morali in mogli biti med nami nositelji ljudske prosvete, pod kratkournem nemške otroke, kateri naj jih nauče nemškega jezika? In tak poniževalen in podel sistem se upa šolska uprava še zagovarjati nasproti nam Slovincem! Ljudska sila bo tudi pri nas govorila enkrat odločno besedo s svojimi tlačitelji in zaničevalci.

Poklicali bomo tudi mi šolsko upravo pred naš ljudski forum in jo odločno vprašali, kako

da odbija od sprejema v učiteljske vsakoletne slovenske prosilce, ko nam nasproti toliko poudarja pomanjkanje slovenskih učiteljev. Zakaj se brani nastavitve slovenske abiturijente iz Maribora po slovenskih krajih, ko sama priznava tam potrebo slovenskih učiteljev, da na Slovenskem vsled pomanjkanja slovensčine zmožnih učiteljev celo trde Nemce nastavlja? Mar ne daje še posebno pogum tistim učiteljem med našim ljudstvom, ki le zaničujejo in sovražijo vse, kar je slovenskega, kakor gospod učitelj v Globasnici, ki kaznuje slovenske otroke, če govore med seboj slovenski? Hlimba in krinka mora proč, če hoče zastopati šolska uprava na Koroškem tudi nas koroške Slovence. Sčasom bomo znali tako odločno govoriti, da se gospodje krog nemškega „Volksrata“ ne bodo upali več ukazovati našim šolam sistema ponemčevanja, marveč se bodo morali dati poučiti od nas, kaj je nam Slovincem v prid.

V seji „Slovenskega šolskega društva“ so se še pretresovale razne šolske zadeve in se je posebno poudarjalo, naj se vsi naši rodoljubi po Koroškem seznanijo z razsodbo upravnega sodišča z dne 2. sušca l. 1908., št. 497, v kateri je upravno sodišče v strokovni plenarni razsodbi določilo, da sme na vsaki javni ljudski šoli biti samo en učni jezik, in sicer po vseh razredih le en in isti. Upravno sodišče skliče namreč, ko se je opetovano sodilo o enakih zadevah v nasprotnem smislu, vse svoje svetnike strokovnjake, pa pr. v šolskih zadevah. Razsodba take plenarne strokovne seje je merodajna zanaprej za upravno sodišče samo kakor postava. Taka je razsodba glede učnega jezika na ljudskih šolah. „Slovensko šolsko društvo“ pozivlja zategadelj rodoljube po deželi, da se v tem smislu potegujejo za slovenski jezik na naših šolah. Ta določba je pač velikega pomena za razvoj naše šolske organizacije, ker po njej so vse naše utrakvistične šole, ki so nam toliko škodovale, nepostavne in je sedaj samo na nas ležeče, da jih s primernimi koraki odpravimo in pomagamo slovenskemu jeziku do postavne veljave. „Slovensko šolsko društvo“ si je stavilo namen, tudi v tem oziru iti koroškim Slovincem

na roko in pre narediti uredbo šol na slovenskem Koroškem z doslednim in enotnim postopanjem, kakor to odgovarja zgoraj navedeni razsodbi upravnega sodišča, zakonu in tudi zdravi pameti. Imenovana razsodba je obglavila naš utrakvistični šolski sistem na papirju, na nas samih je sedaj, da skrbimo za njega resnično obglavljenje.

Zato se pozivljajo rodoljubi, naj se obračajo v vseh šolskih zadevah do „Slovenskega šolskega društva“, da se šolske akcije nekako centralizirajo, enotno započnejo in ravno tako izvršujejo. Podružnice „Slovenskega šolskega društva“ so za stik tega društva z ljudstvom samim neobhodno potrebne; brez stika z ljudstvom in zlasti s starši, ki imajo za šolo godne otroke, pa nobena akcija, bodisi za vpeljavo slovenskega učnega jezika, bodisi v drugem oziru ne more imeti gotovega uspeha. V vseh zadevah naj se naslavlja ali na g. predsednika M. Ražuna v Št. Jakobu v Rožu ali na g. dr. J. Arnejca, župnika v Žrelcu, društvenega tajnika.

Strojnska šola — zgled, kako naše c. kr. nemško-nacionalne šolske oblasti spoštujejo c. kr. postavo.

Minolega meseca je c. kr. naučno ministrstvo zavrglo pritožbo občinskega odbora in krajnega šolskega sveta v Št. Danijelu glede učnega jezika na šoli v Št. Danijelu in zdaj tudi pritožbo v zadevi strojnske šole, in sicer z razlogom, da se od c. kr. deželnega šolskega sveta določena jezikovna uredba šole ujema z željo prebivalstva, naj se otroci nauče nemškega jezika, in da trditev, da se ta uredba na sosednih šolah ne obnese, ni resnična.

Kako naj imenujemo to utemeljevanje? Ali ni to očitno zavijanje dejstev? Ali ni naše ljudstvo vedno zahtevalo, da bodi šola slovenska? Ali nista krajni šolski svet in občinski odbor v svoji pritožbi jasno in razločno poudarjala, da bodi učni jezik slovenski in sicer na vseh stopnjah,

Podlistek.

Iz popotne torbe.

(Spisal J. Trunk.)

(Dalje.)

Amerikanski pragozd. — Pri slovenskih farmerjih.

V Enumclawu sem ostal cel teden. Šele pred nekaj leti je prišlo sem par švedskih mož, ki so sredi gozda postavili parno žago. Danes so milijonarji; tako raste v Ameriki včasih premoženje. Svet je bil sprva silno močviren, predno niso naredili odtoka, in nekoliko posušili močvirja. Takoj so se tudi začeli naseljevati farmerji, med njimi tudi nekaj slovenskih družin, ki so prišle iz Alaske, kjer so si z neznanskimi težavami prislužili nekaj premoženja. Enumclaw je sicer mesto, a še sredi gozda, tako da ima cela pokrajina divji izgled. Mene je pred vsem zanimal gozd, in komaj sem dočkal, da sva šla gledat ta kras, kakršnega ne vidiš zlahka kje drugje. Država Washington ima jako ugodno podnebje in zato krasne gozdove, v katerih še ni pela nobena sekira, k večjemu je divjal v njih ogenj in ogledal tisočletne velikane. Tukajšnji kraj je kakih 100 milj oddaljen od morja in se polagoma dviga do Kaskadov, kakor se gorovju pravi. Ravno proti vzhodu je gora Rainier, ali Takoma, ki je 4428 metrov visoka. Pogled na tega gorskega velikana je nepopisno lep. Iz pobočja ki je obraščeno s temnim gozdom, se dviga veličastna kupola v

sinje višave, pokrita z večnim snegom. Kakor sivolasi starček kraljuje nad celo okolico, vtisujoč ji nedosežno krasoto in veličasten gorski značaj. Proti temu velikanu so naše gore videti le hribčki. S to pokrajino se naš lepi gorski svet ne more meriti. Še manj seve se pa more meriti naš gozd s pragozdovi, ki prikrivajo pobočja teh gora in široke doline ob vznožju.

Da vidim gozd prav še v prvotnem stanju, se telefonično povabiva k Slovincu Jož. Stenders, ki ima svojo farmo prav pod Rainierjem, sredi divjega sveta. Vožnja z „glavopobilom“ je bila mestoma več ko nevarna, da sem se res bal za svojo glavo, ko sva skakala čez korenine, debele kakor pri nas ni niti hlodov. Za zijanje ni bilo dosti časa, akoravno sem menda pozabil zapreti tisto luknjo, ki jo je sam Bog nam pustil pod nosom.

Ko „prifurava“ skoz goščavo na odprtino sredi gozda, se začudim, da stoji sredi ograje lepa hišica, ne kaka bajta, kakor bi bil pri nas v taki samoti pričakoval. G. Stenders in njegova ljubezniva soproga sta nama pripravila pravo „ofcet“, ker družina je jako premožna.

Mene je pa vlekle ven v gozd. Ko bi naši kmetje imeli tak gozd, primaruha, to bi nosili glave visoko! Drevo stoji gosto, da ni mogoče iti skoz, kakor konoplje na naših njivah. In kakšna drevesa! Kjer gozd ni bil uničen po ognju in stoji morda že stoletja, so drevesa debela po dva do tri metre in visoka, da ne vidiš na konec, in ravna, kakor sveče na oltarju. Gorostasni velikani so na pol osmojeni sredi zelene hoste; morda stojijo že več stoletij, drugi ležijo na

tleh obraščeni z mahom, a če udariš s sekiro, se prikaže svež les, dasi je mrtev orjak že ležal, ko so še Turki ropali po naših deželah. Posebno ena vrsta lesa je, neka cedra, ki ne strohni in ne zgori, akoravno je les lahek, kakor goba. Največja drevesa so neke vrste smreke, druga so podobna našim mecesnom. Mestoma je cela skupina takih velikanov, vsak po meter in več debel. Krasen pogled za oko, da stojiš in strmiš nad takim rastom. Naši najlepši gozdovi so pravi pritlikavci proti tem pragozdom.

Ker je vse preraščeno tudi z manjšim drevjem, in ležijo padli velikani eden na drugem in na njih rastejo zopet nova drevesa, je skoraj nemogoče priti skoz tako goščavo. Večinoma imajo pa vsekana najpotrebnejša pota ali ozke steze.

Razume se, da je tu še mnogo divjih zverin. Medvedje pridejo večkrat k farmerjem na obisk; enemu Slovincu je lansko jesen kosmatinec prišel trest jabolka. Vendar pa niso ravno nevarni, ako se jih ne rani. V višjih krajih so pa prav nevarne „pume“, levinji podobna mačka, ki iz drevesa trešči na človeka in mu razdrobi glavo, kar se je še pred nedavnim časom nekemu lavcu zgodilo. Tudi risov in posebno lepih jelenov je mnogo. Gosp. Stenders je nesel s seboj svojo izvrstno risanico, ker se pa ni hotel prikazati noben kosmatinec, smo naredili nekemu staremu velikanu par lukenj v hrbet.

Ali farmerji morajo biti bogati, ko imajo take gozdove? Res, da neke vrste lesa dobivlja vedno večjo veljavo, ako les ni predaleč proč od železnic; večinoma dela vsaj začetniku ravno gozd največ preglavice in ga največ stane, ga

in zdaj ministrstvo trdi, da se ta uredba šole ujema z željo prebivalstva! Ali se to ne pravi, iz našega ljudstva in njegovih pravnih zastopnikov se naravnost norčevati, kakor da bi ti ne vedeli, kaj zahtevajo! Res pa sta krajni šolski svet in občinski odbor sklenila, da nista proti temu, da bi se poučevala na šoli tudi nemščina, a le kot učni predmet in sicer začeni s tretjim šolskim letom in samo za tiste otroke, katerih starši to želijo, siliti pa se ne sme nobenega. Kateri pa so ti starši, to se bo še le videlo. Pa naj bi tudi vsi to želeli, je ta želja vendar nekaj drugega, kot zahteva po nemškem učnem jeziku. Kar zadene drugi razlog, menimo, da najbolje vedo in občutijo starši šolo obiskujočih otrok in takih, ki so sami v naše ponemčevalne šole hodili, kako se sedanja jezikovna uredba teh šol obnese.

S takimi piškavimi razlogi nas torej c. kr. naučno ministrstvo pobija. S čudom se moramo vprašati, ali res živimo v kulturni državi? Ali pri nas res nimamo postav, in če jih imamo, ali so prišle že popolnoma ob veljavo, da se našim c. kr. šolskim oblastem ne zdi več vredno, se na te postavice ozirati in se na nje sklicevati! Vse, kar se je radi učnega jezika naše šole ukrenilo, je protipostavno. Poslal je bil c. kr. deželni šolski svet na šolo učitelja, ne da bi se bil poprej dogovoril z vzdrževalci šole o učnem jeziku, in vendar § 6. državnega šolskega zakona jasno pove, da o učnem jeziku določuje deželna šolska oblast po zaslišanju tistih, ki šolo vzdržujejo. Koga pa se je pri nas zaslišalo? Nikogar! Še le, ko se je pouk na šoli že pričel in zdaj krajni šolski svet terjal, da se mora poučevati slovensko, se je naša šolska oblast ganila, in vprašali so pro forma, t. j. zaradi lepšega, občinski odbor in krajni šolski svet, kakšno šolo želita. A ne oziraje se na njihove želje, je c. kr. deželni šolski svet po treh mesecih potem, ko je bila šola že otvorena in se je na njej že čez četrt leta poučevalo, odločil, da mora biti učni jezik na šoli slovensko-nemški, češ da tudi šole v okolici rabijo slovensko-nemški učni jezik. Ta razsodba je popolnoma protipostavna, ker se ta razlog ne da utemeljiti z nobeno postavico. Pa kaj je c. kr. deželni šolski svet mar za postavice!

In zdaj pride še c. kr. naučno ministrstvo in pritrudi nepostavnemu postopanju c. kr. deželne šolske sveta in ovrže našo pritožbo tudi z razlogi, ki jih ne najdemo v nobeni postavici. Tako vse c. kr. šolske oblasti prezirajo c. kr. postavice, grede mimo nje, kakor da bi za nje ne veljala, dočim smo mi hodili vedno postavno pot in smo zahtevali tako šolo, ki nam gre iz razlogov zdrave pameti in pa po v c. kr. postavici zajamčenih pravicah. Popolnoma jasno namreč govori XIX. člen državnih temeljnih zakonov, da so vsi narodi v državi enakopravni in da ima vsak narod nedotakljivo pravico, varovati in negovati svojo narodnost in svoj jezik in da morajo biti šole v deželah, kjer biva več narodov, tako urejene, da se more vsak narod, ne da bi se ga sililo učiti se drugega deželne jezika, izobraževati se v svojem jeziku.

muči to, kar bi bilo drugje največje bogastvo. Da se dobi kraj za pašo in tudi s časom za žito, se mora les posekati in, ker ni kam ž njim — sežgati. Človeka boli srce, ko vidi, kakšna lepa drevesa so pripravljena za ogenj, kadar bodo malo suha. Ker je pa drevo pri drevesu, eno debelejšje od drugega, je delo silno težavno in gre le počasi. Več gozda je uničenega, več je farma vredna. Čuden svet, kaj ne, a v resnici je tako.

Od farne g. Stendersa sva se peljala po dosti boljši poti k starosti tukajšnjih Slovencev g. Mat. Malneriču. Ta mož je prišel pred približno 20 leti prvi sem in s par drugimi pričel naselbino, kateri so dali ime Krajni, da bo tudi poznejšim rodovom vsaj ime pričalo, odkod so prišli. Ko je pripovedoval, s kakšnimi težavami so se borili, sem dejal sam pri sebi: Čast takemu možu, in neznanska moč mora biti v narodu, ki ima take vztrajne značaje.

Sčasoma se je naselilo vedno več Slovencev in sedaj šteje naselbina kakih 25 slovenskih družin. Na najlepšem kraju, kjer je najkrasnejši pogled na sneženega velikana, stoji njih bela cerkvice, zraven je tudi pokopališče, kjer bodo se vsi enkrat odpočili od njih trudapolnega delovanja. Svet je zelo podoben domačemu kraju, celo cvetlice so iste. Če tega rodu nekdanj tudi ne bo krila domača prst, počivali bodo vsaj v sencih prijazne cerkvice in v zemlji, katero so si osvojili z lastnim trudom.

Večina sedanjih farmarjev je prišla iz zlatih rudokopov iz Alaske. Ko so možakarji pripovedovali o nevarnostih in silnih naporih v oni se-

Tako torej govori c. kr. postava, a te postavice c. kr. deželni šolski svet in c. kr. naučno ministrstvo ne poznata ali vsaj nočeta poznati.

Izobraževati se v svojem jeziku pa nam Slovincem ni dovoljeno samo po c. kr. postavici, ampak tudi po naravni in božji postavi. Kakor imamo mi pravico živeti, tako imamo tudi pravico, svoj jezik govoriti in v njem se izobraževati, in te pravice nam nobena oblast vzeti ne sme. In če nam hoče kdo to pravico vzeti, je tako ravnanje protipostavno, je kruto nasilstvo, ki ga mora vsak pošteno in dobro misleč človek obsojati in če si kak narod hoče ohraniti svojo moč s takim nasilstvom, kaže s tem le svojo nekulturo in se s svojim ravnanjem sramoti pred vsem omikanim svetom.

Tako nasilstvo pa tudi nima obstoja, zgodovina nam to priča, in to resnico naj si dobro zapomnijo naše c. kr. nemškonacionalne šolske oblasti. Z nasilstvom se more sicer krotiti žival, tudi ljudi brez volje, a ne krepkega in zdravega naroda, vsaj za dolgo časa ne. Zakaj nasilstvo v človeškem srcu ne vzbuja čuta ljubezni in vdanosti, ampak mržnjo, gnjev, jezo in sovraštvo, ki se kuha dolgo na skrivnem, a enkrat vzkipi, a tedaj s tako silo, da je zadrževati ni več mogoče. In z nasilnim, s krutim svojim postopanjem vzbujate gnjev, to jezo tudi v srcu našega ljudstva. Vzeli ste mu že vse spoštovanje do c. kr. postav, ker sami do teh postav spoštovanja ne kažete, vzeli ste mu vse zaupanje v pravico, ker mu pravice dati nočete, le ena postavna knjižica ima za njega še veljavo, in to je davčna knjižica. Ne čudite se, ako bo tudi v našem ljudstvu enkrat jeza vzkipela in potem? ...

S Črtomirom kličemo:

„Manj strašna noč je v črne zemlje krili,
kot so pod svetlim solncem sužnji daovi.“

(Krst pri Savici.)

S težavo si je naše ljudstvo postavilo novo šolo in težko jo tudi vzdržuje, in plačila ki jih mora vsled šole trpeti, niso mala; saj je moralo v preteklem letu plačati 132% šolskih doklad in to gotovo ni lahko, posebno za naše kmete, ki žive v tako težavnih razmerah, v tako goratem, nerodovitnem kraju. Denar, ki gre za šolo, je težko prislužen denar, pridobljen v potu obraza, s trdim delom, s krvavimi žulji in pritrgovanjem lastne hrane, a rado bi ga naše ljudstvo darovalo, ko bi bilo uverjeno, da se gre za korist in blagor njegove dece, a dajati in trositi ta denar za šolo, kjer se bo njegovo deco ponemčevalo, tega ni voljno: Naše ljudstvo ljubi svojo deco, zato je pripravljeno za njo vse žrtvovati in zato tudi ne bo pustilo, da bi se njegovo deco mučilo v šoli z jezikom, ki ga ne razume.

Se enkrat pravimo: Dajte nam šolo, kakršno si sami želimo in ki nam gre po c. kr. postavici. Če nam pa take šole nočete dati, potem niste več varuhi c. kr. postavice, ampak nje rušitelji.

„Mir“ je edino glasilo koroških Slovencev.

verni deželi, sem še bolj občudoval njih vztrajnost, ter jim privoščil, da se tu na farmah malo odpočijejo, vsaj oni, ki imajo vse že bolj urejeno.

Obiskala sva večinoma vse farme in videl sem, kakšno je življenje na teh kmetijah. Glavni pridelek je tu pri živini, oziroma pri mleku. Osem do deset krav prinese na leto kakih 700 do 800 dolarjev; poleg tega je še kuretina in prašičja reja. Z žitom ni dosti, ker je svet premoker, samo krompir obrabi prav dobro, a se mora zemlja gnojiti, česar drugje kje v Ameriki ni treba. Vsakdo si more sam misliti, koliko dela je treba, predno se napravi ena njiva, ker štorov in korenin ni konca ne kraja. Vse je v manjšem obsegu in prav, kakor v starem kraju; zato mi je tu bolj ugajalo, kakor kje drugje v Ameriki, dasi je „hišica očetova“ tako daleč, daleč na vzhodu.

V novejšem času, ko so pota že precej dobra in je že več železnic, se tudi les nekoliko bolj porabi, in ni treba vsega sežgati. G. Malnerič je naredil sredi gozda tudi parno žago, kjer najdejo mnogi dober zaslužek. Podnebje je tu zelo milo, le malo premokro; snega skoraj ni, ne prehudega mraza in ne prevelike vročine. Poleg Slovencev je med farmarji tudi mnogo Poljakov. Prav domač kraj je tu, a dom vendar le ni.

Priporočujemo našim družinam.

Kolinsko cikorijo.

Počenu zvonu v „Slovenskem Narodu“.

„Pöčen zvon, ki se imenuje v „Slov. Narodu“ — „Glas iz Koroške“, poje zopet v istem listu staro, jokajočo pesem o nazadovanju in dela za vse, kar koroške Slovence tlači, odgovorne politične voditelje, kakor da bi mogli ti spričo nemške hegemonije delati čudeže. Seveda je v dopisu polno psovok, prav po liberalni maniri, kakor jih na pr. čitamo dan za dnem v „Freie Stimmen“. Tako na pr. čitamo v dopisu, da se „razni Arnejci in drugi ejci smatrajo v svoji nadutosti za vodje in odrešenike nas koroških Slovencev“. Smelo trdimo, da „Narodov“ dopisnik za napredek koroških Slovencev v celem svojem življenju ni storil toliko, kakor eden od teh preklicanih Arnejcev in drugih ejcev (kako duhovito!) samo v enem letu. Saj poznamo tiče po petju. Tisti tički, ki venomer pojejo „o sveti narodni stvari“ in „o tistih starih časih narodnega navdušenja“, ko so ga na zdravje naroda pili po veselica in z napitnicami reševali narod, so najslabši narodni delavci. Če bi bilo narodno delovanje „hinavcev in brezvestnežev“, kakor imenuje olikani dopisnik naše voditelje, tudi takšno, no, potem res gorje Slovincem. Prav debela je tudi trditev, da naši pristaši „izjavljajo, da pošljejo svoje otroke rajši v kako sulferajnsko šolo, kakor pa v šolo Ciril-Methodove družbe“. Ali liberalci res ne poznajo več prav nobene sramote? Kdo pa so tisti, ki se najbolj trudijo za Ciril in Metodovo šolo v Št. Rupertu, če ne ravno naši „voditelji“? Dopisnik javka o razdoru na Koroškem. Vprašamo vendar, kdo pa je začel razdirati? Ali ni bila slovenska stranka na Koroškem vedno krščanskonarodna od Einspielerjevih časov do današnjega? Kdaj je imela drug program? Še le „Korošec“ s svojimi skritimi očeti je prinesel razpor in prvi začel širiti med koroškimi Slovenci liberalizem, tisti liberalizem, ki je nam koroškim Slovincem v narodnem in verskem oziru največ škodoval. Kratkovidneži so torej hoteli pogasiti požar z ognjem! Dopisnik se tudi bavi z našo narodno bilanco in je izračunal, da smo skoraj povsod nazadovali. Naj vendar pove, kje in kako? Če nas vlada prezira in tepe, nam zadaje sicer velike krivice, a to vendar ni nazadovanje stranke. Naj dopisnik navede dejstva, bomo pa govorili z dejstvi. Da, če bi bilo delovanje slovenske krščanske stranke tako, kakršno je delovanje par slovenskih liberalcev, ki so na Koroškem, potem verjamemo, da bi morali nazadovati na vseh koncih in krajih, tudi če bi nam bila vlada največja zaščitnica. Saj poznamo narodno delovanje liberalcev. Vkljub temu, da je zveza slovenskih odvetnikov svoj čas sklenila, da je pod častjo slovenskega odvetnika, da bi za Slovence vlagal nemške tožbe in vloge pri sodiščih, vloga g. dr. Müller ne samo za Slovence, ampak celo v svojem lastnem imenu nemške vloge pri sodiščih. Če bi storil kaj takega recimo g. dr. Brejce, kako bi vse planilo po njem. Mi pa smo bili tihi, in vračamo puščice le, ker smo bili napadeni. Da mora pod takim vodstvom iti v nič še tista mrvice liberalstva, ki se je pokazala kmalu po prihodu g. dr. Müllerja, je jasno. Da pod takim vodstvom liberalci za narod tudi ničesar ne store, se razume. Zaradi tega slišimo iz ust liberalcev samih najhujše obsodbe svojih liberalnih „voditeljev“. To naj bi povedal „Narodov“ dopisnik kranjskim liberalcem. Pri nas vsakdo vidi in ve, da delajo samo ti presneti „klerikalci“, dočim našim liberalcem narodnost služi samo za zunanji nakit, kadar ga ravno potrebujejo; če jim pa kaže drugače, še tega skrijejo. Če bi pa bili res nazadovali, dragi liberalci, vprašamo, kje pa ste vi ostali celo leto? Kaj pa, da se vas nikjer ne vidi pri nobenem narodnem delu? Kaj se brigade za našo bilanco, pokažite svojo! Seveda je ne morete pokazati, ker izkazuje v aktivih in pasivih veliko ničlo. Edina resnica in pametna beseda, ki jo je zapisal „Narodov“ dopisnik, je trditev, da naš koroški kmet misli pač tudi s svojimi lastnimi možgani in si ne pusti vsega dopasti, kar mu nasvetujejo razni „voditelji“. Ravno zaradi tega se liberalizem ne more zajesti v vrste narodnih kmetov, ampak umira pri nas že ob svoji zibelci. Sicer pa si liberalci naj zapišejo za usesa: Kdor sam celo leto lenari in molči, naj tudi ob novem letu gobec drži!

Koroške novice.

Shod slovenskega katehetskega društva se vrši zajedno s Sodaliteto v četrtek, dne 27. prosinca t. l., ob 2. uri popoldne v Celovcu pri „Benediktinski kleti“.

Izobraževalnim društvom. Odbornike izobraževalnih društev prosim, da se naj ne obračajo na me, kadar prosijo za govornika, ampak

naj pišejo „Zvezi“. Meni tudi primanjkuje časa, da bi iskal govornike, kadar sem sam zadržan ali sem že drugam obljubil. Če grem pogostoma na shode, storim to le iz usluge „Zvezi“, ki ji primanjkuje govornikov, moj delokrog pa to ni. Ako pa v katerem kraju želijo kdaj ravno mojo malenkost, naj sporoče to „Zvezi“, ki jim bo že ustregla, če ji bo mogoče. Sploh pa priporočam gospodom govornikom na deželi, da se menjujejo, ker iz Celovca ni mogoče pošiljati na vse shode govornikov. Saj zunanji govorniki govorijo ravno tako dobro, kakor Celovčani, primanjkuje jim včasih le malo intenzivnejšega veselja do dela.

Fr. Smodej.

Sprememba občinskega volilnega reda za Koroško. Permanenčni odsek, izvoljen od deželnega zbora, da izdela nov občinski volilni red za Koroško, je imel svoje seje od 7. do 13. t. m. in je izdelal nov volilni red za celo deželo, izvzemši mesto Celovec. O novem občinskem volilnem redu spregovorimo več, ko se bo o njem obravnavalo v deželnem zboru. Glavni obrisi njegovi so: Za mestne občine, v katere spadajo trgi in industrijski kraji, so določeni štirje, za občine po deželi trije ali dva razreda. Volilno pravico imajo v mestih tisti, ki bivajo tam stalno eno leto, na deželi tri leta. Posl. Grafenauer se je zavzemal za to, da naj bo pogoj za volilno pravico na deželi stalno bivanje samo eno leto. Častni občani nimajo volilne pravice. Huda debata je bila glede volilne pravice davke plačujočih žensk. Sprejet je bil predlog, da volijo posestnice po svojih možeh, če imajo ti volilno pravico v občini. Vdove smejo voliti po pooblaštilih, ki pa se morajo izročiti pooblaščenca pri občini. S to zadnjo zahtevo se posestnicam vdovam dejansko skoro da onemogoči izvrševanje volilne pravice. Opravičeno se je temu protivil posl. Grafenauer, ki je pri debatah sploh igral važno vlogo. V prvem razredu imajo volilno pravico: župniki in župnijski predstojniki vseh veroizpovedanj in pravi penzionirani ali upokojeni dvorni, državni, deželni in občinski uradniki, uradniki državne in južne železnice, in častniki in vojaški uradniki od osmega činovnega razreda naprej. V drugem razredu: Pomožni duhovniki, ravnatelji, nadučitelji in šolski vodje, učitelji na meščanskih šolah, doktorji in drugi akademično naobraženi in slednjič uradniki devetega činovnega razreda. V tretjem razredu volijo učitelji in učiteljice.

Želinje pri Velikovu. (Na zborovanju) izobraževalnega društva na sv. Treh kraljev smo se kaj lepo imeli. Petrova gostilna je bila nabito polna, tako da je morala tretjina ljudi oditi, ker niso dobili več prostora. Najprvo so igrale domača dekleta igro: „Kuharica — modra tica“, ki je prav za prav zelo nevhvaležna igra, ali naše igralke so, dasi vse prvič, vendar tako izvrstno nastopile, da se jim je vse čudilo. Vse, prav vse so svoje vloge dobro pogodile: Kasl Katica (Barba), Jamnik Marta (Marija), Majrič Uršika (Nežika), Karner Uršika (Rezika), Zlemerjeva Lizika (Seljanka), Kumer Lucija (Špela) in Majrič Genovefa (ciganka Dora). Prva izmed teh je sploh nekaka voditeljica naših deklet. Dekleta, kmalu zopet kaj lepega! — Nato je podajal g. šentrupertski učitelj Pesek posebno naši mladini zlata zrna o štedljivosti. Le s štedljivostjo, ki je prva podlaga umnega gospodarstva, se bo naš slovenski narod povzdignil. Velikovski tamburaši so uprizorili prav dobro krasno burko „Poštna skrivnost“ in razveseljevali nas s tamburanjem. Voverški gospod župnik pa je razlagal, kaj naj bo pravo in pošteno razveseljevanje. — Shod se je res prav dobro izvršil. Hvala vsem, ki so pripomogli k uspehu!

Želinje pri Velikovu. (Mi in nasprotniki.) Na našem shodu je rekel neki mož drugemu: „Poglej tukaj ljudi, kako malo pa jih je bilo pri Kogelniku!“ (tam je bil na Štefanovo shod tukajšnjega nemškonalnega kmečkega političnega društva). To je res! Na naših shodih je zmiraj veliko ljudi, vendar s kako težavo dobimo prostore! Gostilničarji bi jih sicer zmiraj radi dali, pa se dajo terorizirati od nekaterih tukajšnjih liberalcev. Na ta način nismo mogli, kakor je bilo določeno, zborovati na Štefanovo, ker je bil dotični krčmar ustrahovan od nekega nemčurskega liberalca. Upajmo, da se bo sčasoma tudi to na boljše obrnilo, da bodo tudi tukajšnji nemškutarški liberalci tudi nam pripoznali prostost, sicer jim ne bomo rekali več liberalci (to je svobodnjaki), ampak zatiralci.

Št. Jurij na Vinogradih. (Nezdrava tovarna.) V petek 14. t. m. smo pokopali delavca Simona Šliesnik. Ta si je nakopal bolezen v novi tovarni pri Mostiču. Kakega vruga vendar izdelujejo, da bolehajo najkrepkejši moški? Se zgodi, da pridejo delavci iz tovarne in zunaj bljuvajo iz sebe. Na Mostiču je precej delavcev

bolnih. Št. Jurčani pa z vso resnobo trde, da se smrad od te tovarne širi do Št. Jurija. Vsak delavec ima zelo močen, ogabljen duh.

Prevalje. (Odgovor lažniku.) „Več Lešanov“ se je skrilo v osebo zlobnega obrekovalca, ki je nagromadil v „giftni kroti“ o meni kup podlih laži. Tako laže, da oskrbujem v lešanski šoli službo kateheta, a resnica je, da nisem prestopil že celih šest mesecev praga omenjene šole. Res je le, da podučujem na prevaljski in župnijski šoli, in v zadovoljnost svojega nadzornika in vseh starišev, ki žele, da se nauče njih otroci lepega vedenja in krščanskega življenja. Če pa to ni po volji onim, ki bi imeli za kateheta najrajši kakega Ferrerja, ki bi otroke učil, kako se kronane glave sekajo, cerkve in samostani požigajo ter križajo duhovniki — me nič ne briga, ker taki ljudje me ne bodo učili dolžnosti. Dopisun mi tudi podtika, češ, da sem nekega dečka krstil z imenom samega „satana“ in vse Lešane za rdeče socialdemokrate. Zopet iz trte izvita laž. Priznam pa, da bi bilo tako ravnanje — če bi bilo resnično — nelepo, ker „satana“ noče imeti nihče za patrona in tudi imena „socialni demokrat“ se marsikdo sramuje. Res je, da je med otroki, ki jih poučujem, tudi deček, ki je — ne vsled moje krivde — tako pokvarjen, da lahko okuži ves razred, za kar se ne bojim samo jaz, ampak tudi njegov gospod učitelj. Zato pa je bila moja dolžnost, da sem otroke svaril pred njim. Laž pa je, da bi ga bil krstil, kakor se laže dopisun v „giftni kroti“, kakor je tudi laž, da sem krstil vse Lešane za „rdeče socialdemokrate“, ko jih je vendar nekaj v našem katoliškem delavskem društvu. Dopisniku sem trn v peti, zato bi se me najraje iznebil, a povem mu v brk, da mi z lažjo samo tla utrjuje, tako da me bo lahko še dolgo obrekoval, preden se pridem poslovit k njemu.

Anton Štrifof, kaplan in katehet.

Šmihel nad Pliberkom. Dne 17. t. m. je bil zopet izvoljen za župana občine Bistrice naš vrli narodnjak g. Jurij Rudolf pd. Rudolf na Bistrici. Na zdar mu!

Iz Pliberka. Občina Blato pri Pliberku, katere župan je vrl Slovenec, g. Pavel Miklavič, bo začela v kratkem uradovati izključno slovensko. To bo odgovor na aretacijo župana na celovškem kolodvoru. Tako je prav! Kje so pa druge slovenske občine okoli Pliberka? Zdromite se iz spanja in pometite nesnago nemčurstva iz pisarn!

Vogrče. (Ustanovni shod podružnice „Slovenskega šolskega društva“) za Vogrče in okolico, ki se je vršil v nedeljo, dne 16. prosinca, v gostilni pri Hamru, se je povoljno obnesel. Ko je domači duhovnik pojasnil zborovalcem potrebo in važnost posebnega šolskega društva za slovensko Koroško, se je izvolil društveni odbor, in sicer kot predsednik Janez Glinik, p. d. Kazan; podpredsednik g. župan Pavel Miklavič; tajnik Andrej Kumer; njegov namestnik Franc Tomič; blagajnik Štefan Breznik; namestnik Janez Možina. Nato so se zapisovali društveniki in se je pobirala društvenina. Pristopilo je 24 letnikov in 26 podpornikov. Bog daj novoustanovljeni podružnici krepko rast, stanoviten napredek in obilo uspeha!

Brdo pri Šmohorju. (Božičnica.) Dne 24. grudnia m. l. smo napravili za šolsko mladino lepo božičnico, pri kateri se je razdelilo med otroke blaga v vrednosti blizu 400 kron. Tem potom se zahvaljujejo podpisani v imenu otrok vsem dobrotnikom, kateri so nam omogočili to lepo slavnost in nam izročili tako lepe prispevke, bodisi v denarju ali v blagu. Bog naj jim povrne! Iskrena zahvala tudi č. g. župniku Antonu Šturmu za lep nagovor.

Brdo pri Šmohorju, dne 15. prosinca 1910.

Alojzij Brugger, načelnik kr. šolskega sveta.

Anton Martinjak, nadučitelj.

Tolsti vrh. (Občinska volitev.) Dne 12. jan. se je vršila za našo občino občinska volitev. Ker se ni pojavilo nobeno nasprotstvo, je bila udeležba bolj pičla. Skoro soglasno so bili izvoljeni: v III. razredu gg. Franc Kogelnik, Luka Kotnik, Miha Dretnik, Filip Prikeržnik; namestnika: Boštjan Hribernik, Peter Lipovnik. — V II. razredu gg. Dominik Kotnik, Benedikt Pitino, Jožef Rožej, Janez Paradiž; namestnika: Matej Pečnik, Luka Zupančič. — V I. razredu gg.: Franc Žaže, Peter Jasinkar, Franc Hanzman, Franc Čevnik; namestnika: Rud. Brundula, Miha Kadiš. — Občina torej ostane v dosedanjih zanesljivih rokah. Volila sta tudi častna občana mil. g. prošt Gregor Einspieler v Tinjah, in g. odvetnik dr. Juro Hraševce v Celju.

Beljak. (Sitnarije. Vprašanje na c. kr. deželnovladnega svetnika Schusterja.) Načelnik orožniške postaje v Maloščah hodi naprej in naprej okoli slovenskih volilcev zaradi zadnjih beljaških volitev ter sitnari zaradi nekkih pooblastil. Vprašamo gosp. c. kr. vladnega svetnika, ali hoče v ti stvari narediti red? Naj po-

gleda enkrat tudi nemškutarje in njih početje. Če pa so gospodom koroškim pašam, orožnikom, slovenski volilci tako neprijetni, kar na krvavo rihto ž njimi in vse poobesite. Pa bo mir! Na Koroškem bi bilo tudi to mogoče!

Sveče v Rožu. Kar smo že dolgo pogrešali v našem izobraževalnem društvu, to imamo sedaj. Tiho in brez vsakega hrupa napravili smo si oder za igre, ki je naravnost krasen. Izdelan od izvežbanega slikarja, je oder v ponos našemu društvu, kajti s takim odrom se ne more zlahka ponašati kako drugo izobraževalno društvo v celnem Rožu. Kdor si ga hoče ogledati, naj pride, ko se bode uprizorila igra. Začetkom februarja namreč bodo prvokrat nastopili na društvenem odru domači fantje ter uprizorili krasno novo igro s petjem in godbo v petih prizorih. Godbo bode oskrbel društveni tamburaški zbor — ki šteje sedaj 13 članov — in je sedaj prvi za celovško „Bisernico“. Natančni spored prihodnjikrat. Prihitite tedaj v obilnem številu! Ker je imelo društvo z odrom ogromne stroške, obračamo se do rodoljubov z iskreno prošnjo, da bi nam poslali kakšno podporo za poravnavo izdatkov. Vsak, še tako majhen dar, se hvaležno sprejme! Ne pustite nas na bojišču baš sedaj brez pomoči bojevati, ko je naval sovražnika — Nemca in lutra! — v lepi Rož tako silen, da hoče porušiti vse, kar se mu ustavlja! Uslišite naš proseči glas, hvaležen bo vsakemu Rožan, ki bode ostal Slovan! Darove in pošiljatve sprejema kat. slovensko izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah, pošta Bistrica v Rožu.

Št. Peter pri Grabštanju. (Pogreb.) Minolo soboto, dne 15. januarja, smo pokopali rajno Marijo Herzog pd. Herbarcovo mater. Moški zbor je z lepimi slovenskimi žalostinkami ganil marsikatero srce. Vsa čast vrlim mladeničem, ki so pri pogrebu šele prvokrat, ali pogumno nastopili.

Podljubelj. (Gospodu Čaukotu.) velikemu pedagogu in slabemu politiku v Podljubelju, še zdaj leži pritožba v želodcu, znamenje, da je bila opravičena. Ne bi Vam dajal odgovora, ker mi je vseeno, kar si vi in „Štajerc“ mislite o meni. Ker pa ste tokrat še kolikor toliko dostojni in že najbrž celi teden težko čakali na naš preljudi „Mir“, vam dajem tele vrstice kot moj odgovor v javnost. Če je stvar tako nedolžna, kakor pišete Vi, zakaj pa potem na koncu leta niste hoteli otrok v cerkev pripeljati? Tudi ste dozdej vsako leto začetek šole bodisi pismeno ali ustmeno naznanili cerkvenemu predstojništvu. Zakaj niste ravno zdaj tega hoteli storiti, ko tako zvesto berete in preiščujete načela „Freie Schule“? Vaša dolžnost je naznanjati začetek šole župnemu uradu in vprašati, če že sami ne greste blizu cerkve, po času službe božje. To se vam je tudi namignilo od zgoraj! Sicer pa vas je katehet pismeno vprašal, kdaj da pridete z otroki v cerkev, pa še do danes čaka na odgovor! Da niste posebno goreč prijatelj krščanskega nauka, to že vemo dolgo, to se v zadnjem času vidi tudi iz tega, ker ste v šoli namesto očenaša vpeljali neko „lajlo“, ki ni nič in nima nobenega pomena in vrednosti. — Kar se tiče politiziranja, je naše mnenje nekoliko drugačno. Po § 19 smo vsi enaki. Zakaj pa bi Nemece ravno na našem hrbtu moral plezati? Slovenci nočemo ničesar, kar je nemškega, mi hočemo samo svoje. Tista fraza o „hujskanju“ pa je že preoslovska, da bi zanjo dajal odgovora. Seveda, če piše kak učitelj v „Štajerca“, in teden za tednom napada mirne ljudi, če se v čisto slovenskih vaseh ustanavljajo „Südmarke“, „nemška“ pevka društva, „Schulvereine“, če se že šolarji učijo hajlati, to ni hujskarija, nemškutarji še nikdar niso hujskali! Kar pa se tiče kruha in Nemcev, priznam, da služi več delavcev nemški gospodi. Gospoda da delavcu kruh, on pa njej denar in bogatijo, katero ji pridela s svojimi žulji, s svojo krvjo in s svojim zdravjem. Ker da v tovarni gospodi vse, celo življenje, da ga ona izkorišča, je gospoda tudi toliko pametna in tolerantna, da pusti v privatnem življenju delavca pri miru. Pustite nas pri tem, za kar nas je Bog ustvaril, in mir bo — pod lipo.

Gospodarske stvari.

Nekaj o naši živinoreji.

(Piše France Kristof, živinorejski inštruktor v Selcih.)

Živinorejske zadruge.

V naši sosednji Kranjski imajo že več takih zadrug, ki jasno kažejo, da je le v samopomoči, v združništvu mogoč viden uspeh. Živinorejska zadruga je skupina živinorejcev, ki imajo namen rediti le dobro, lepo živino domače pasme in sploh povzdigniti živinorejo v svojem okolišju. V taki zadrugi si kmetje lahko skupno nabavijo dobrega bika, ki stane seveda mnogo denarja. Dober bik

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller, v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

je najvažnejši činitelj živinoreje, kajti od bika se lahko odredi vsako leto veliko telet, od krave pa moremo dobiti v enem letu le eno tele. Zato dober bik nikdar ni predrag. Če dobimo od dobrega bika v enem letu 60 do 80 telet, in če je vsako teh telet 20 kron več vredno kakor tele od navadnega bika, dá to že 1200 do 1600 kron dobička. Nasprotno pa dobimo lahko od slabega bika toliko slabih telet, od katerih je vsako 20 kron manj vredno. Torej znaša škoda vsled slabega bika 1200 do 1600 kron in to gotovo ni malenkost. Vrhu tega se lahko cel zarod pokvari in škoda sega še v prihodnost. Pri živinorejskih zadrugah se vodijo tudi potrebne knjige, kjer je vpisana samo izbrana plemenska živina in od te se skuša potem odbrati najboljša za plemo; od teh se odredi dobra plemenska živina.

Živinorejske zadruge prirejajo živinske razstave, kjer posamezniki spoznavajo važnosti in način reje lepe živine. Za živinorejce prirejajo te zadruge poučne tečaje in predavanja ter poučna potovanja, kjer se posamezniki na lastne oči lahko prepričajo o raznih dobrih in koristnih napravah za živinorejo.

Važne so te zadruge tudi zaradi skupne prodaje in nakupa plemenske živine. Kajti le zadruge lahko prodajajo svojo živino drago, ker imajo ugled in kredit.

Da torej povzdignemo našo živinorejo, poprimimo se je z vso vnemo, skrbimo za dobre hleve in krmo, za primerne pašnike, posebno pa pazimo na rejo telet, na zbiranje živine za plemo in kar je najvažnejše: za dobrega, lepega bikal! Zdaj v zimskem času pa, ko ni toliko nujnega dela, poslušajmo predavanja in čitajmo knjige o živinoreji, prirejajmo sestanke in preudarjajmo, kako bi se napravili skupni pašniki ali obstoječi se zboljšali in obdelali. V krajih, kjer je živinoreja že na visoki stopinji, prodajajo bika plemenjake po 600 do 1200 kron in krave po 600 do 1000 kron. Če bi bili naši kmetje že na taki višini, potem bi se jim vse drugače godilo. A do tega mora priti tudi pri nas! Mogoče pa je to le z vztrajnim delom in kakor rečeno, s samopomočjo potom zadrug. Zato kmetje, vsi v zadruge!

Zborovanje kmetijske podružnice v Škocijanu.

Nad vse zanimivo in nenavadno dobro obiskano je bilo zborovanje škocijanske kmetijske podružnice na praznik sv. Treh kraljev pri Majerju. Prišli so v res obilnem številu kmetje iz domače župnije in lepo število kmetov so poslale Mohličič, Kamen in Št. Vid. V prisrčnih besedah pozdravi navzoče predsednik kmetijske podružnice, gosp. župnik Poljanec, in odda besedo potovalnemu učitelju gosp. Šumiju, ki je seveda v slovenskem jeziku prav po domače in res stvarno govoril o pametnem krmljenju živine in o porabi mleka. Gospod predsednik poda nato poročilo o delovanju koroške kmetijske družbe glede govedo-, konje- in svinjereje, glede podpor za izboljšanje hlevov in travnikov, za umetna gnojila in o delovanju domače kmetijske podružnice lansko leto. Izrazila se je ne samo želja, temveč odločna zahteva, da se naj našim slovenskim kmetom ne prigovarja več hoditi v krško in metniško dolino kupovat bikov plemenjakov, ki glede uporabe in plodovitosti niso Bog ye kaj prida, povrh pa še dragi kot zafran. G. Šumi je to zahtevo sprejel kot popolnoma upravičeno, nasvetoval ljudem, da lepa teleta moškega spola pustijo za plemo, se brigajo in potegujejo za podpore pri izreji bikov. Da se zmeša kri in ojači plemo, je treba plemenjakov iz drugih krajev. Kazalo bi, da bi dobili zato naši kmetje bika v Zgornji Savinjski dolini, kjer imajo lepo Marijadvorsk pasmo, dobre plemenjake, ki so gotovo ceneji, kot oni iz metniške in krške doline. Silno zanimiva debata se je razvila pri predlogu gospoda predsednika glede nastavljanja žrebcev noriške ali pingavske pasme na spodnjem Koroškem. Ima sicer sedaj udomaćena lahka konjska pasma (Gestüttschlag) svoje prednosti glede vojaščine in živahnjega temperamenta. Nekateri kmetje iz grabštanjske okolice so skupili lepe novce za svoje konje, ali za kmeta v obče ta pasma ni. On potrebuje za svoja dela težkega, močnega konja, žrebeta noriške ali pingavske pasme se veliko dražje prodajajo, medtem ko je naš kmet glede prodaje žrebet lahke deželne pasme popolnoma izročen milosti in nemilosti nekaterih prekupcev in konjerejev iz grabštanjske in celovške okolice. Tudi to zahtevo je sprejel g. Šumi kot docela upravičeno, vredno in potrebno, da se spodnja Koroška

odločno potegne za noriško konjsko plemo. Sprejela se je soglasno resolucija v tem smislu in se je odposlala deželni vladi, koroškemu konjerejskemu društvu in c. kr. kmetijski družbi. Potrebno bi bilo, da cela spodnja Koroška po svojih kmetijskih podružnicah to odločno zahteva. Potem se javi za pristop lepo število udov in veliko se jih je priglasilo za naročitev mladih drevesc. Pri ožji odborovi seji se sprejme predlog odbornika tukajšnje kmetijske podružnice, gosp. Boštjančiča, da se prihodnje kmetijsko zborovanje vrši dne 13. svečana 1910 v Št. Vidu. Delovanje v kmetijskih podružnicah ni lahko, zbadljivcev in modrijanov se nikjer ne manjka. A to nas naj ne ustraši, da potom poštenega napredka vse uporabimo za gospodarski prosopek slovenskega kmeta.

Društveno gibanje.

Slov. k. s. delavsko društvo v Celovcu priredi svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 23. prosinca, ob 4. uri popoldne v dvorani društva katoliških rokodelskih pomočnikov, Neue Weltgasse št. 22, po sledečem sporedu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Govor. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo knjižničarja. 6. Poročilo telovadnega odseka. 7. Poročilo ženskega odseka. 8. Volitev odbora. 9. Raznoterosti. Po občnem zboru je prosta zabava. Sodelujejo tamburaši in pevski zbor. Vse Slovence iz mesta in dežele prisrčno vabi odbor.

I. koroško tamburaško društvo „Biser-nica“ priredi občni zbor v soboto dne 5. svečana.

Št. Janž v Rožu. Kat. slov. izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico priredi v nedeljo, dne 23. prosinca, ob pol 4. uri popoldne v prostorih gostilne pri Gašperju v Podsinjivasi svoje mesečno zborovanje. Po zborovanju se bodo uprizorile igre: „Berite novice“, „Dve teti“ in „Zamorec“, pri katerih se bode pobirala vstopnina, sedeži 50 vin., stojišča 30 vin., udom stojišča prosta. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vovbre in Št. Štefan. „Kršč.-soc. ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico“ vabi na predpustno veselico, ki jo priredi v februarju pri Likebu v Št. Štefanu. Spored: 1. Pozdrav. 2. Šaljiva igra „Črevljar“. 3. Tombola (vsaka srečka 10 vin.). 4. Plesni venček (do 12. ure za vstopnino, potem za posebno plačo). Vstopnina za vsako osebo 50 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je dobiček namenjen „Delavskemu domu“ v Podljubelju. Tiste častite rodoljubne prijateljice in prijatelje društva, ki bi dobrohotno dali za tombolo kak dobiček, prosimo, naj pošljejo g. Jan. Povšnar, gostilničarju v Št. Štefanu, pošta Vovbre pri Velikovcu, vsaj do 28. t. m.

Prevalje. Občni zbor kat. delavskega društva se vrši dne 23. t. m. popoldne po blagoslovu pri Kristanu pri Fari. Na sporedu je poročilo o društvenem delovanju, volitev odbora in govor. Odbor.

Možica. Kat. slov. pevsko in izobraževalno društvo „Peca“ priredi na Svečnico, dne 2. febr., mesečno zborovanje v svojih prostorih pri Žagmajstru v Možici. Spored: Govor, pobiranje člaurarine, petje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kat. slov. izobraževalno društvo za Kostanje in okolico priredi v nedeljo, dne 23. januarja t. l., popoldne ob 3. uri zborovanje pri pd. „Neuwirtu“ na Kostanjah. Somišljeniki vabi k obilni udeležbi odbor.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Kotljah priredi dne 30. januarja t. l. ob 2. uri popoldne v prostorih g. Ant. Lužnika veselico s sledečim sporedom: 1. Govor o mladeniški organizaciji. 2. „Dve teti“, šaloigra v enem dejanju. 3. „Iz-gubljena stava“, šaljivi prizor. 4. Prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podljubelj. Dne 2. februarja popoldne ob 4. uri se začne velika veselica v Delavskem domu. Med drugim se bo igrala tudi igra „Lumpacij vagabund“.

Dobrolovaško izobraževalno društvo priredi na Svečnico svoj IV. letni občni zbor v društvenih prostorih točno ob 3. uri popoldne z navadnim sporedom. Člani društva se ga naj gotovo polnoštevilno udeležijo. Natančni spored je v društvenih prostorih na vpogled. Odbor.

Pliberško izobraževalno društvo priredi dne 6. svečana v tukajšnjem „Narodnem domu“ predpustno veselico z več šaljivimi igrami in srečolovom. Kdor ljubi pošteno zabavo, naj pride! Odbor.

Politične vesti.

Deželni zbor koroški.

Deželni zbor je začel zborovati 17. t. m. Deželni glavar Leopold baron pl. Aichelburg-Labia se je pri otvoritvi spominjal umrlega bivšega deželnega glavarja dr. Jožefa pl. Erweina kot delavnega in vestnega moža, ki si je z nepristranskim postopanjem v narodnem in verskem oziru pridobil splošno spoštovanje. Baron Helldorf je storil obljubo v roko deželnega glavarja. Deželni odbornik Hönlinger je poročal o novi živinski bolezni, ki se je pojavila pri kravah na Žihpolju. Sumi se, da je vzrok bolezni spomladno krmljenje s svežo travo. Posl. Krampl je utemeljeval svoj predlog proti vladni odredbi, ki prepoveduje streljati pri velikonočnih v Labodski dolini običajnih obredih. Posl. Angerer se je začel razburjati zoper klerikalce. Imenoval je velikonočne ljudske šege na Koroškem pogansko-nemške. (G. Angererju kot profesorju zgodovine povemo, da ob času koroških nemških poganov še nihče ni poznal smodnika. Ured.) Srečno mu je odgovarjal posl. Walcher, kakor tudi deželnemu predsedniku, ki je med odobravanjem nemških nacionalcev polemiziral proti Walcherju kot bivšemu uredniku „Kärntner Tagblatta“. Predlog je ostal v manjšini. Zanj je pa glasoval tudi nacionalce Grössbauer. Posl. Wieser je utemeljeval predlog, ki je naperjen proti gališkim, ogrskim in slovenskim lesotrzcem, ki oskrbujejo z lesom državne železnice in je zahteval, da kupuje državna železnica, tudi ravnateljstvo v Trstu, kjer sploh Nemci nimajo ničesar iskati, le od nemških alpskih lesotrzcev.

15. seja dne 18. prosinca. Posl. Walcher je vložil predlog, tikajoč se razmer v deželni norišnici v Celovcu. V nedeljo, dne 16. t. m., popoldne med drugo in tretjo uro sta šla mimo celovške blaznice dva dečka. Umobolen mož je enemu dečku obljubil drsalke, če pride po nje. Dečku se je res posrečilo priti na dvorišče blaznice. Umobolni ga je peljal v podzemeljsko klet, kjer ga je popolnoma slekel, zvezal na rokah in nogah. Skušal mu je tudi zamašiti usta, kar se mu pa ni posrečilo. Nato ga je obesil za noge z glavo navzdol in začel pretepiti z jermenom. Potem ga je zopet snel in vtaknil v neko luknjo. Starši so dečka iskali že v nedeljo zvečer. Očeta in tudi redarja so baje niso pustili v blaznico. V pondeljek so našli dečka jokajočega in popolnoma oslabelega. Na telesu je imel sle-dove udarcev. Tudi poslanec Eich je interpeliral o tej zadevi. V razpravo je prišel tudi predlog posl. Angererja in tovarišev zoper zvišanje tarifnih cen pri južni železnici. Lanski protest deželnega zbora v isti zadevi je bil brezuspešen. Posl. Steinwender je opozarjal, da se bodo te dni vršila pogajanja med vlado in južno železnico in da ima zadnja namen, pomagati si za kakih 7 let na državne stroške s tem, da zviša tarifne cene in izposluje od države garancijo za 7 do 8 milijonov kron, kar bi pri južni železnici pomenilo posoditi ji za vedno. Oglasiti se morajo tudi trgovske zbornice. Predlog je bil soglasno sprejet.

16. seja, 19. prosinca. Sprejeti so bili predlogi in poročila deželnega odbora, med drugimi poročilo o živinski bolezni colpitis, vsled katere postanejo krave nerodovitne. V odpravo te bolezni je dovolilo ministertvo denarni prispevek 500 K. Za bivšo poljedelsko razstavo v Špitalu so dovolili 800 K, kot plačo nastavljeni potovalni učiteljici za kuharico Marijani Stückler letno plačo 1000 K z letno doklado 240 K.]

Predsednik Taft in Jugoslovani.

Clevelandska „Amerika“ poroča:

„Narodni List“, ki izhaja v Zadru v Dalmaciji, je priobčil zanimiv članek o Taftovem potovanju po Montani, ko je prišel tudi v dotiko s katoliškimi Hrvati in Srbi. Predsednik je bil navzoč pri polaganju temeljnega kamena za nov kolegij Hrvatov v Montani. Ob tej priliki je predsednik Taft posebno hvalil Jugoslovane, da so izmed vseh najbolj značajni ter nadarjeni, kar prihaja naselnikov v Zedinjene države (!). Predsednik Taft srčno simpatizira s težnjami Jugoslovanov, in se je med drugim tudi izjavil, da politika raznarodovanja, ki je pognala Jugoslovane iz njih rojstnih krajev, ne more biti pravična in se jo mora strogo obsojati. Neki dalmatinski duhovnik, J. Medina, opisuje predsednika kot jako prisrčnega človeka in demokratičnega obnašanja. K njemu se lažje pride, da se mu

Priporočamo našim gospodinjam **pravi :FRANCKOV:**

kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:

iz zagrebške tovarne.

Tovarniška znamka.

pove svoje tožbe in bridkosti kot k zadnjemu hlapcu avstrijskih uradnikov, oziroma črno-žolte monarhije.

Tako piše ameriški tednik „Amerika“. Je že res vse, najbolj ono glede predsednika kako občuje s svojimi sodržavljani. V Avstriji se morajo ljudje tresti pred vsakim stred car konduktorjem ali pa človekom, ki ima namesto poštene civilne obleke na sebi uniformo, četudi in vseh koncih sešito. Vsak hlapec pri iblajtarjih je več kot državljan. V starem kraju se seveda čudijo preprostem obnašanju našega predsednika, a to ni ničesar posebnega, ker predsednik je ravno tako državljan kot kdo drugi in ni ničesar več kot prvi klerk v državi.“

Književnost in umetnost.

Nova knjiga o starosti Slovanov v Evropi. V Kromerizu na Moravskem je izšla v tiskarni H. Slovaka iz peresa majorja M. Žunkoviča nova knjiga pod naslovom „Die Slaven, ein Urvolk Europas“. Slovani, prvotni narod Evrope. Žunkovič je znan kot marljiv raziskovalec imen slovenskih in slovanskih krajev, gora, rek itd. Že kot stotnik in učitelj kadetskega učilišča v Mariboru je izdal knjigo: „Die Ortsnamen des oberen Pettauerfeldes. Ethymologisch-kulturhistorische Studie“. V novi knjigi razlaga pisatelj nad 2000 imen krajev, gora, rek itd. v srednji Evropi, dokazujoč njih slovansko korenino. Celo nemške „rune“ so slovanskega izvora. Na podlagi obširnih in temeljitih študij trdi pisatelj, da so Slovani prvotni narod Evrope. Opravičenost te trditve je v knjigi neovrgljivo utemeljena. — Knjigo prodaja A. Piša v Brnu na Moravskem. Cena 6 K.

Nov cenik muzikalij „Glasbene Matice“ je pravkar izšel. V njem najdejo slavna pevska društva 55 različnih glasbenih zbirk z več nego 41 moškimi ali mešanimi zbori. Pripomnimo, da so v „Glasbeni Matici“ k prav mnogim partituram na razpolago tudi litografirani glasovi po cenah, označenih v dotični opazki „cenika“. Vabimo vse ljubitelje slovenske pesmi, da pridno segajo po teh glasbenih zbirkah, jih z ljubeznijo pojo in tako delajo čast slovenski glasbi, pa takisto slovenskim skladateljem, ki jih s proizvajanjem njih del izpodbujejo k stremeljenju do čimdalje višje popolnosti in tako širijo našo glasbeno literaturo. Vsi na delo za slovensko pesem!

„Lira“, tamburaški instrumentalni list. Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Sodna ulica 4, II. nadstr. Izhaja mesečno in stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K. Prva številka tega naznanjenega lista izide 25. t. m. Več o njem, ko izide.

Kaj je novega po svetu.

„Slovenska Matica“ v Ljubljani vlnudno javlja gg. naročnikom na „Slovenski zemljevid“, ki ga reklamujejo, da še ni dotiskan. Zato se prosi potrpljenja. Uprava „Slovenske Matice“.

Največja materina modrost se razodene pri pravilni hrani svojih otrok z po prvih avtoritetih znanosti sijajno ocenjenem „Kufek“, ki se izvrstno obnese ne samo pri hrani zdravih, ampak tudi posebno pri dojenčkih, bolnih na želodcu ali črevesu, in starejših otrocih, da se povsod rado jemlje in dalje priporoča.

Planinski ples, ki se vrši dne 1. februarja t. l. na večer pred svečnico v „Narodnem domu“, bo tudi letos prava ljudska veselica, ki bo nudila vsakomur neprisljane zabave. Odbor preskrbi kar najboljša okrepčila, pristna domača vina in izvrstne mrzle jestvine. Dvorana in paviljoni bodo primerno okrašeni, najlepši cvet bude pa seveda mnogoštevilni krog pri paviljonih sodelujočih dam. Zbirajo se šaljive skupine, domači godci, nastop planincev se izvrši kot gorenjska svatba. Želeti je torej, da pride kar največ obiskovalcev v narodnih in planinskih nošah ter se pridruži veselim svatovalcem. Ker je določen čisti dohodek planinskega plesa za tako nujne naprave Planinskega društva, pričakujemo, da se planinskega plesa udeleži vsak prijatelj planinstva in domače neprisljane zabave.

Vaše zdravje si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo! Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi. Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite pristni Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar F. V. Feller v Stubici, Elsa trg št. 67 (Hrvatsko).

Za božičnico v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovu l. 1909. so darovali p. n. gospodje in gospe (dalje in konec): Gospa Klara Ragnetsperger, c. kr. davčnega pristava soproga v Velikovu 1; Franc Kogelnik, župan v Ornečah 2; Jožef Šaler, župan v Št. Ilju 5; Andrej Sterže, gostilničar v „Narodnem domu“ v Velikovu 10; Janez Vospernik, posestnik v Jezeru 10; Janez Šumah, posestnik v Sinčivasi 2; Ignacij Muri, župan na Jezerskem 20; Peter Roblek, posestnik na Jezerskem 10;

Posojilnica v Št. Jakobu v Rožu 30; Slovensko omizje v Beljaku 20; Posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom 10; Posojilnica v Spodnjem Dravbergu 20; Družba sv. Mohorja v Celovcu 50; Neimenovana dobrotnica 100; Posojilnica v Sinčivasi 5; Mohorjani pri D. M. na Zili 2; Mohorjani v Št. Vidu v Podjuni 10; Ana Grašar v Šmarkežu 2; Tomaž Ovsan, pd. Kahl, Nad Dravo 2; Martin Zolbauer na Dješkah 5; Jožef Schweiger, pd. Gorej v Orličivasi 3; Jožef Stangl, mlinar na Olšenici 5; Matija Prosekar na Plešivcu 5; Lovrenc David, cerkvenik v Št. Jakobu pri Celovcu 2; Peter Povoden v Pokrčah 3; Ivana Vehovec v Št. Rupertu pri Velikovu 2; Marija Ovsan, pd. Khrkinja Nad Dravo 2; Micika Špicar, posojilničnega uradnika soproga v Jesenicah 5; Šimen Stojan, delavec na Mostiču 1; Jurij Čarf, kolarski mojster v Velikovu 5; Karol Oraš, posestnik na Jezernici 5; Jurij Šumah, pd. Fervežar v Mlinskem jarku 2; Jernej Kapus, gostilničar na Reberci 10; Blaž Škof, pd. Melhar na Jezernici 4; Jurij Ravter, pd. Kavan v Klopčah 5; Aleš Gril, pd. Mentel Podlipo 6; Lucija Pirovc, pd. Zmavcarca na Ricinju 2; Peregrin Vunček, črkostavec na Dunaju 2; Klara Cikulnik, pd. Höflarca v Št. Rupertu 1; Filip Messner, pd. Skrajnik v Mrzlivodi 6; Matevž Miklav, gostilničar, pd. Jager v Št. Rupertu 5; Obitelj Papova v Železni Kapli 5; Valentin Majrič, pd. Khrk v Mrzlivodi 2; Terezija Kramer, posestnikova žena na Ricinju 1; Janez Pečarnik, pd. Župik na Dješkah 5; Boštjan Karpf, zasebnik v Velikovu 10; Matija Wutti, pd. Pajovec na Ločilu 4; Matija Kumer, pd. Habernik na Ruštatu 3; Veinercel v Vovbrah 1; Jožef Pušl, pd. Štefan v Vazenbergu 3; Šimen Kumer, pd. Ovsnik na Vinogradih 2; Jernej Kumer, pd. Kušter na Vinogradih 1; Marjeta Tomaž, trgovka v Velikovu 2; Katarina Mrak v Velikovu 2; Valentin Taupe, pd. Fuks v Mlinskem jarku 3; Matija Krajnc, pd. Mösslacher v Velikovu 5; Pavel Riedl iz pliberške župnije 4; Uršula Krant in Neža Novak na Bistrici 5; Franc Reš, hišni posestnik v Drevesjivasi pri Pliberku 2; Jurij Primuš, pd. Kovač v Šmartinu 2; Neveseko pri božičnici 5; Lovro Vodlej na Suhem Blatu 2; Janez Puče, pd. Vernik na Dješkah 5; Neimenovan iz Škocijana 0:40; Mati Juh-Veržun v Ornečah 1; Leopold Kovač, črevljarski mojster v Velikovu 4; Rok Karpf, črevljarski mojster v Velikovu 2; Jožef Hedenik, pd. Možar na Golšovem 5; Jožefa Jernej, pd. Tičinja na Ricinju 2; Marija Karpf, pd. Holcarca v Mrzlivodi 2; Marija Korešnik, kuharica v Velikovu 1; Tekla Kvančnik, hišna v Velikovu 1; Katica Lipnik na Dunaju 5; Terezika Poljanec, kuharica v Škocijanu 2; Micika Silan, kmečka hiš v Škocijanu 2; Kristina Domnik v Celovcu 3; Katica Kassel, šivilja v Hudem kraju 4; Micika Cikulnik, pd. Höflarjeva v Št. Rupertu 1; Micika Dobovo, kuharica v Velikovu 2; Katica Silan, organistinja v Škocijanu 2; Jožefa Dolinar v Šmarjeti 1; Rozalija Einspieler v Tinjah 1; Terezija Karpf, pd. Holcarjeva v Mrzlivodi 1; Micika Leiler v Velikovu 2; Vstopnina pri treh božičnih predstavah 67:11; Franc Marinič, dekan v Pliberku 10; Anton Teul, župnik v Bilčovsu 5; skupaj 1493 K 51 vin. Bog plati stotero! Vodstvo „Narodne šole“.

K I C

POPOV

najboljši čaj sveta.

Tržne cene v Celovcu

13. prosinca 1910 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	20	30	20	68
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	17	90
Oves	17	—	17	64
Proso	—	—	—	90
Pšeno	—	—	30	47
Turševica	—	—	—	19
Leča	—	—	—	20
Fizola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	33
Deteljno seme	—	—	—	2
Seno, sladko	11	—	12	—
„ kisló	7	50	10	—
Slama	6	—	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	80	3	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	20	2	40
„ surova, 1 „	1	70	1	80
Svinjska mast . . . . . 1 „	2	—	2	20
Jajca, 1 par	—	20	—	24
Piščeta, 1 „	2	—	2	40
Race	3	—	4	—
Kopuni, 1 „	7	—	10	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	30

Živina	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo		
		žive vage		zaklana					
	od	do	od	do	od	do			
		v k r o n a h							
Konji	—	—	—	—	—	—	—		
Biki	240	—	—	—	—	—	1		
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	1		
„ za vožnjo	280	320	—	—	—	—	7		
Junci	300	—	—	—	—	—	2		
Krave	162	308	—	—	—	—	42		
Telice	—	—	—	—	—	—	14		
Svinje, pitane	—	—	140	148	96	88			
Praseti, plemena	16	48	—	—	—	—	154		
Ovce	—	—	—	—	—	—	180		

Vabilo.

Bekštanjnska posojilnica v Ločah

vabi svoje zadružnike na

občni zbor

katerega bo imela

na Svečnico 2. februarja 1910, ob 3. uri popoldne pri Pložu v Ločah

po sledečem sporedu:

1. Branje revizijskega sporočila.
2. Odobrenje letnega računskega zaključka.
3. Volitev novega ravnateljstva na dve leti.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Bradyjeve želodčne kapljice
z varstveno znamko

Marijateljke Matere Božje

torej imenovane „Marijateljke želodčne kapljice“, so najboljša sredstvo, ki se je obneslo tekem 30 let, proti vsakovrstnim težavam v prebavljanju, gorečici, zaprtju, glavobolu in želodčnim bolečinam, preobilni tvorbi kisline itd.

Dobiva se v lekarnah po **K 80** in **K 1.40**. Pošiljanje v provinco po lekarnarju **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 2/385.

6 steklenic za **K 5**—, 3 podvojne steklenice za **K 4.50** poštine prosto.

Paziti je na varstveno znamko Marijateljke Matere Božje in rdeči zavoj s podpisom **C. Brady**.

Naznanilo in priporočilo.

Končno podpisani naznanjam častitemu občinstvu, da je moj

ilustrovani cenik za leto 1910.

izšel in je na frankovano zahtevanje brezplačno in poštine prosto za dobiti, kateri že izhaja 36. leto in obstoji iz 460 vrst najboljših poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, za katero jamčim.

Cenjeni kupovalci naj dobro premislijo, kje se dobé res prav zanesljiva semena. Imam čez 200 pohvalnih pisem na razpolago.

Istotako se dobijo pri meni tudi mnogovrstne cvetlice v loncih in dežah, kakor tudi mnogovrstni sveži ter suhi šopki in venci s trakovi in napisi in mnogovrstni drugi v to stroko spadajoči predmeti, prav po nizkih cenah in točno izvršeno.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

Alojz Korsika v Ljubljani,

vrtnarija in semensko skladišče v lastni hiši, Bleiweisova cesta št. 1.

Prodajalna: Šelenburgove ulice št. 5, pri pošti.

Kdor hoče imeti

dobro tkano blago,

naj naroči po povzetju pri

Emilu Winternitz, tkalnica Nachod, Češko.

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti . . . . . K 14—

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti . . . . . „ 18—

1 kos rumburškega platna prima-kakovosti, 24 metrov dolgega . . . . . „ 13:50

28 metrov kanafasa, s pristno barvo in trpežnega, živahen vzorec . . . . . „ 11:10

Žepni robci, obrisače, robci za posodo itd. se oddajajo vredno, tako tudi flaneli in zimski barhent. Za dobro blago se jamči in more vsak vrniti, kar mu ne ugaja.

Izjava.

Lastnoročno podpisani **Janez Wüster**, posestnik v Medgorju, prosim g. Simona Wolfa, čevljarskega mojstra v Medgorju, za odpuščanje, ker sem ga obdolžil tatvine in posilstva na moji hčerki.

Ravnotako prosim jaz lastnoročno podpisana **Marija Wüster**, posestnika žena v Medgorju, g. Simona Wolfa oproščanja, ker sem ga užalila z žaljivimi besedami.

Oba podpisana se zahvaljujeta g. Simonu Wolfu, da je od tožbe odstopil ter dovoljujeva, da se ta izjava objavi v „Korošču“, „Miru“ in „Bauernzeitung“.

Celovec, dne 17. januarja 1910.

+ **Janez Wüster**

zase in za svojo ženo.

Podpisal in pričā:

Lipar Blaž.

Vabilo.

Posojilnica za župnije Škofiče, Logavas, Št. Ilj in Otok

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, priredi 2. februarja 1910, na Svečnico, ob 3. uri popoldne svoj

letni javni shod

v posojilničnih prostorih, pri katerem se bo potrdil in pregledal letni račun.

Načelstvo.

Superfosfat

mineralno in animalično, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za vsako zemljo.

Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.

Dalje

amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopi 17.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

hranilnice in posojilnice za Št. Lenart pri sedmih studencih in okolico,

ki se bo vršil

na Svečnico, dne 2. februarja 1910, ob 3. uri popoldne pri Majarču v Št. Lenartu.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju in odobrenje računskega zaključka za leto 1909.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev, oziroma potrjenje načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne!

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov po želji sortirano 15 K.

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnjo obleko.
Flanele, lepo krizaste, za srajce in bluze.
Delen, z robom, za obleke in bluze.
Angleški ceftir, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.
Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.
Oksforda za moške srajce, izborna trpežna kakovosti.
Krizet, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj pošlje. Črez 1000 priznalnih pisem od 1. januarja.

40 metrov finega, pobeljenega rumburškega platna za najfinješe životno in posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo K 17.90.

Gotove, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljšje tkanine, trpežne kakovosti, zajamčeno platno, kos K 3.40. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju.

Pri naročilu 2 zavojev poštne prosto.

Antonin Maršik, tkalnica,
Olešnice u Nov. Mesta n. M., č. 100. Češko.

Rojaki, spominjajte se podljubeljskega „Delavskega doma“.

Loterijske številke 15. januarja 1910:

Trst	1	65	38	33	78
Linc	22	49	12	52	5

Slovenec Konrad Skaza

delavnica za vsa cerkvena dela

v St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki za stonj in franko. Postrežba solidna in hitra.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 ^{1/0}/_{2/0}

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica števil. 7

uraduje

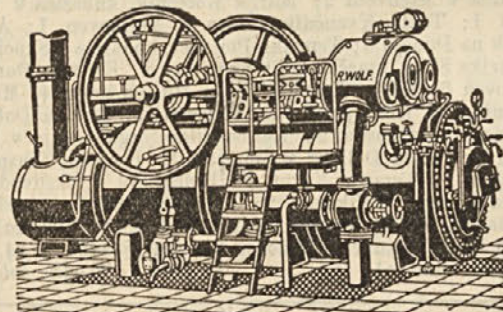
ob četrkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 ^{1/0}/_{2/0}

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Linc 1909: Zlata kolajna; najvišje odlikovanje.

R. WOLF Magdeburg-Buckau.

Filialka Dunaj, Dunaj, III., Heumarkt št. 21.

Premakljivi in nepremakljivi polnoprarni in patentovani

vročeparni lokomobili

z 10 do 800 konjskimi silami.

Najbolj gospodarsk, trpežen in zanesljiv gonilen stroj za vse vrste delovanja v industriji in poljedelstvu.

Vseh izdelkov nad 650.000 PS.

Brez pogreška, zanesljivo in počasi bo gorela **večna luč** le v cerkvah, kjer rabijo stenje in specialno olje za večno luč od tvrdke

Viktor Iraš v Treibach (Koroško).

Poizkus s poštnim kolijem olja in nekaterih stenjev dokaže to.

Svetilnice, samogorljivo oglje za kadirnice, cerkveno kadilo, kadilni pridatek „Buonodore“, jamčeno pristne voščene sveče, stearinsveče, ne kapljajoče prižigalne sveče, kangljice, solidno in praktično ogrevalo za mašno vino, kakor tudi vse cerkvene kovinske reči najboljše izdelane.

Brošura „Das ewige Licht“ z zgodovinskim pregledom, simbolično razlago in praktičnim navodilom kakor ceniki brezplačno.

Lekarnarja

A. Thierry-ja balzam.

(Postavno zavarovano.)

Edino pristen z redovnico kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčem, napihovanju, zasliženju, nerednostim v prebavanju, kašlju, pljučnim boleznim, bolečinam v prsih, hripavosti itd.

Zunanje celi rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 podvojnih steklenic ali velika posebna steklenica K 5.—

Lekarnarja A. THIERRY-ja edino pristno

centifolijsko mazilo

sigurno učinkuje proti tvorom, ranam, ranitvam, še tako starim vnetjem. Dva lončka K 3.60. Naročila se naslavlja na lekarno angela varuha

A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 ^{1/0}/_{2/0}** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta števil. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoilje.

— Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila. —

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplač.

čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.